

Indholdsfortegnelse

Indkaldelse af ideer og forslag til nye graveområder	3
Debatoplæg	4
Forord af Kim Rockhill	5
Hovedspørgsmål	7
Kortlægningsstrategi	9
Retningslinjer	10
Grundvand	12
Samspil med andre arealinteresser	14
Genanvendelse og cirkulær økonomi	16
National råstofstrategi	17

Indkaldelse af ideer og forslag til nye graveområder

Ideer til råstofplan

I debatoplægget fremhæves en række emner, som regionsrådet vil arbejde med i den kommende råstofplan og planperiode. Regionsrådet vil gerne vil have offentlighedens input til debatoplægget.

Endvidere modtager regionsrådet gerne andre idéer til, hvad en kommende råstofplan kan indeholde eller behandle.

Forslag til graveområder

Region Hovedstaden vil gerne have kendskab til nye arealer, hvor der er råstofforekomster. Regionen skal afveje en række hensyn til omgivelserne i forhold til ressourcen, før et foreslået areal evt. kan udlægges til graveområde. Endvidere skal der foretages høring af berørte parter, relevante myndigheder og øvrige interessenter.

Derfor skal forslag til nye graveområder indsendes allerede nu, hvor processen frem mod vedtagelse af Råstofplan 2020 netop er påbegyndt.

Forslag til nye graveområder skal indeholde oplysninger om råstofressourcens størrelse og kvalitet. Indsendte forslag til graveområder kan ikke ses af andre end Region Hovedstaden.

Region Hovedstaden udfører også selv geologisk kortlægning med henblik på at udpege nye grave- og interesseområder. Læs mere om dette under [Kortlægningsstrategi](#).

Indsend ideer og forslag via høringsportalen

Ideer til emner for den kommende råstofplan og forslag til nye graveområdet fremsendes til høringsportalen [her](#).

Debatoplæg til indkaldelse af idéer og forslag

Debatoplæg til Råstofplan 2020

I debatoplægget præsenteres de hovedspørgsmål, som regionsrådet for Region Hovedstaden gerne vil have input til. Høringssvarene kan indsendes via følgende link [Link til høringsportalen](#)

Forord af Kim Rockhill

Region Hovedstaden er en metropol i rivende udvikling med store potentialer og planer for grøn og innovativ vækst. Kommunerne i regionen har tilsvarende ønsker og planer om vækst og udvikling. Adgangen til råstoffer har en væsentlig betydning for hovedstadsområdet udvikling, men det er ikke altid nemt at løse dilemmaet med at finde balancen mellem vækst og beskyttelsen af mennesker, natur og miljø.

I vores administration håndhæver vi en skrap miljølovgivning, der sikrer, at røg, støj og møg begrænses mest muligt. F.eks. vil vi have fokus på, at de til – og frakørselsforhold, der etableres i forbindelse med råstofgravene, placeres med størst mulig hensyntagen til det omkringliggende miljø. Dette kræver et tæt samarbejde med kommunerne. Vi vil også i vores administration sikre, at de gener naboer kan opleve i forbindelse med råstofgravens drift minimeres. I råstofplanen kan vi desuden fastlægge retningslinjer, der sikrer, at råstofgravene bliver tømt hurtigst muligt, og at der er mindst muligt areal åbent ad gangen.

I Region Hovedstaden vil vi gerne via vores planlægningsarbejde og vores administration af råstofloven understøtte regionens egne og kommunernes udviklingsplaner. Det kræver råstoffer, og råstofindvinding kræver arealer.

Det er derfor vigtigt, at kommunerne og regionen samarbejder om at få mest muligt ud af arealressourcen. Vi skal være gode til at sammentænke forskellige arealanvendelser, f.eks. skovrejsning på arealer, hvor der har været indvundet råstoffer. Man kunne også forestille sig byudvikling på arealer, hvor råstofressourcen er indvundet. Færdiggravede råstofgrave kan desuden blive til værdifulde naturområder.

Vi skal være gode til at udnytte råstofferne fuldt ud. Det betyder for eksempel, at vi i højere grad end tidligere tillader, at der graves under grundvandsspejl. Det kan også betyde, at vi fremover skal være mere opmærksomme på, hvad de forskellige råstofkvaliteter anvendes til. Samtidigt skal vi øve os i at tænke innovativt, og på hvordan vi genanvender mest muligt materiale i nye bygge- og anlægsarbejder.

Presset på råstofressourcen er et nationalt problem, der kalder på nationale løsninger. Derfor arbejder vi i Region Hovedstaden sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi. Med strategien ønsker vi, at der sker den bedst mulige udnyttelse af de tilgængelige råstoffer, at der kommer et større fokus på cirkulær økonomi og genanvendelse, og at råstoffer fra hav- og landindvinding indgår samlet i den nationale råstofhusholdning.

Information og dialog

Det er klart, at råstofindvindere og bygge- og anlægsbranchen har en stor interesse i, at der udlægges arealer til råstofindvinding, men både borgere og forskellige interesseorganisationer kan være bekymrede for om følgerne af råstofindvindingen kan imødegås og afværges på tilfredsstillende vis. I perioden med vedtagelse af Råstofplan 2016 blev det klart, at der var behov for en mere tydelig information til borgerne og mere dialog om, hvad det indebærer, at der bliver udlagt grave- eller interesseområder i ens nærområde. Vi kan lære af processen, at vi skal blive endnu

bedre til løbende at informere både offentligheden og kommunale politikere og embedsmænd, således at indholdet af planlægningen er helt klart.

Hovedspørgsmål for den kommende planlægning

Hvad gør vi i fremtiden?

Debatoplægget, som vi fremlægger til offentlig debat her på siderne, har som overordnet spørgsmål "Hvad gør vi i fremtiden?".

Overskriften dækker det forhold, at en kommende råstofplan 2020 skal udarbejdes på baggrund af en erkendelse af et øget pres på de tilgængelige areal- og råstofressourcer. Samtidig er der både i regionen og i kommunerne inden for regionen ønsker til vækst og udvikling i form af byudvikling og i form af infrastrukturprojekter og tekniske anlæg. Samtidig skal der være plads til f.eks. landbrug og natur.

Men spørgsmålet dækker også over stillingtagen til konkrete forslag til justeringer og ændringer til den kommende Råstofplan 2020 som grundlag for regionens administration efter råstofloven.

Der er en begrænset mængde råstoffer tilbage

De sand-, grus-, sten- og lermaterialer, der indvindes i forbindelse med råstofindvinding er naturligt dannede og ikke fornybare materialer. På Sjælland (Region Hovedstaden og Region Sjælland) er det muligt at se enden på de tilgængelige råstofforekomster. Til sammen har de to regioner anslået råstoffer nok til ca. 30 – 40 år. For nogle råstofkvaliteter vil der imidlertid opstå en reel mangelsituation inden for en kort årrække (om 10 – 20 år). I Region Hovedstaden er der mest sandforekomster, der f.eks. kan benyttes som fyldsand, mens vi allerede indenfor få år risikerer at løbe tør for de mere grovkornede sand- og grusmaterialer, der eksempelvis kan bruges til beton.

Presset på tilgængelige arealer

Region Hovedstaden er kendetegnet ved store byområder samt trafik- og forsyningsanlæg, der strækker sig i en 5-fingret vifte fra København og udad (udpeget i Fingerplan 1947 og aktuelt varetaget i Fingerplan 2017), og som adskilles af grønne kiler mellem byfingrene, der friholdes for bymæssig bebyggelse. De grønne kiler mellem byfingrene udgøres af en mosaik af landbrugsarealer, naturområder (sø, eng, overdrev og skov) og rekreative områder. Det er derfor vigtigt med en afvejning af arealinteresserne, så vi sikrer beskyttelse af natur og miljø, samtidig med, at der er mulighed for indvinding af råstoffer.

Da denne problematik ikke bliver mindre i fremtiden, bør kommuner og region samarbejde om at få mest muligt ud af arealressourcen og tænke i synergier på tværs af myndigheder. Regionen har i et af sine fokusområder peget på, at der f.eks. godt kan ske skovrejsning på arealer, hvor der har været foretaget råstofindvinding, eller man kunne forestille sig byudvikling på arealer, hvor råstofressourcen er udvundet. Samtidig er der ønsker om arealer med lysåbne, næringsfattige naturtyper; råstofgrave er særdeles velegnede til opfyldelse af disse ønsker.

National Råstofstrategi

De 5 regioner samarbejder om, at der skal udarbejdes en national råstofstrategi. På nuværende tidspunkt ses der ikke tilstrækkeligt på råstofressourcerne på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomsterne eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

I en national strategi skal råstofressourcerne i havet og på land indgå samlet i det nationale råstofregnskab, og der skal foretages en samlet miljøvurdering for den mest miljømæssigt forsvarlige udnyttelse af de samlede ressourcer.

Råstoffer er som udgangspunkt for billige ift. de samfundsmæssige omkostninger, og vi som samfund er ikke tilstrækkelig bevidste om at anvende passende kvaliteter til rette formål. I strategien bør der derfor indtænkes incitamentsstrukturer, der sikrer den bedst mulige udnyttelse af de forskellige råstofkvaliteter, så vi på den måde strækker de bedste (og mest begrænsede) kvaliteter længst muligt.

Som beskrevet ovenfor er der en begrænset mængde råstoffer tilbage. I den nationale strategi skal der derfor være fokus på cirkulær økonomi og genanvendelse både af sekundære råstoffer og af andre affaldsmaterialer så som overskudsjord.

Råstofplanen er regionens administrationsgrundlag

Råstofplanen udstikker de overordnede rammer og retningslinjer for regionens administration efter råstofloven. I forbindelse med en revision af råstofplanen er det hensigtsmæssigt, at vi vurderer, om de retningslinjer, der er opstillet i planen, understøtter de formål, de er udarbejdet med henblik på.

Kortlægning

Der gennemføres en kortlægning af råstofforekomsterne med henblik på at udpege grave- og interesseområder.

Baggrunden for de interesseområder, som er udpeget i råstofplan 2016, er en geologisk model. Idet der er en vis usikkerhed i den geologiske model, er der dog behov for yderligere undersøgelser (kortlægning) af geologien i Region Hovedstaden.

Regionen har derfor iværksat en borekampagne indenfor de arealer (primært interesseområder), der er blevet prioriteret højest som mulige nye graveområder. På baggrund af borerne kan geologien i områderne kortlægges, så arten og mængden af råstofressourcen kan estimeres. Hvis der er råstofressourcer i en mængde, der er erhvervsmæssigt interessant, og hvis øvrige hensyn ikke taler imod, kan disse arealer indgå som forslag til nye graveområder i den kommende plan.

Regionens kortlægningsstrategi er fastlagt i forbindelse med Råstofplan 2016 og er beskrevet i planen. Kortlægningsstrategien er blevet justeret i forbindelse med kortlægningen op mod den nye Råstofplan 2020. Læs mere om kortlægningsstrategien i indeværende [debatoplæg](#) eller i [Redegørelse for revision af Råstofplan 2016](#).

Kortlægningsstrategi

Hovedspørgsmål vedrørende regionens kortlægningsstrategi er:

- Hvordan kan placering af graveområder være med til at understøtte kommunernes vækst og udvikling?
- Skal placering af graveområder understøtte regionale udviklingsprojekter?

Regionens bemærkninger til emnet

Der er generelt underskud af råstofressourcer i Region Hovedstaden. Geologien og bebyggelsesgraden betyder, at mængden af efterspurgte kvaliteter i regionen er begrænset. Regionen arbejder målrettet på at finde flere råstofressourcer i sit kortlægningsarbejde.

Regionens kortlægningsstrategi er beskrevet i [Redegørelsen for Råstofplan 2016](#). Regionen vil gerne modtage input til, hvordan kortlægningsstrategien kan understøtte vækst og udvikling i Region Hovedstaden.

Kortlægningens relation til lokal vækst og udvikling

Region Hovedstaden forsøger at udlægge graveområder jævnt over hele regionen for herigennem at muliggøre lokal forsyning med råstoffer. Transportafstand har direkte indvirkning på råstofprisen, og nærhed til råstoffer vurderes derfor at kunne gavne udviklingsmulighederne lokalt. Transporten har endvidere direkte indvirkning på CO₂ belastningen. Regionen modtager gerne forslag til, hvor der med fordel kan udlægges graveområder, som kan forsyne lokale anlægsprojekter med råstoffer.

Kortlægningens relation til regionens egne byggeprojekter

Region Hovedstaden vil i de kommende år være byggeleder for flere store anlægsprojekter, bl.a. letbanen og nyt Nordsjællands Hospital. Regionen modtager gerne bemærkninger til kortlægningsstrategien samt input til, om regionen kan understøtte vækst og udvikling gennem sin prioritering i kortlægningsarbejdet.

Retningslinjer

Hovedspørgsmål vedrørende nye eller ændrede retningslinjer

- Hvordan opfattes ændringsforslaget til retningslinje for tilladelser uden for udlagte graveområder? Kunne man forestille sig en bagatelgrænse, således at der kan gives indvindingstilladelser uden for graveområde uden forelæggelse for regionsrådet, når det drejer sig om en matrikel, som delvist er udlagt til graveområde. Hvad med hele matrikler, som grænser umiddelbart op til et graveområde?
- Hvad er forventningerne til virkningen af en retningslinje om rækkefølgeplanlægning som middel til at begrænse antallet af åbne råstofgrave?
- Hvordan kan regionen udforme en retningslinje, der skal sikre, at råstofkvaliteter, som er en mangelvare, ikke anvendes til formål, hvor lavere kvaliteter kan opfylde behovet?
- Er der andre retningslinjer regionen skal tage med i udarbejdelse af en ny råstofplan?

Regionens bemærkninger til emnet

Råstofplan 2016 indeholder 14 retningslinjer. Retningslinjerne definerer de overordnede rammer for, hvordan råstofområdet administreres i Region Hovedstaden.

Retningslinjerne omhandler fire overordnede emner: Indvinding, ressourcebeskyttelse, efterbehandling og forhold til anden administration.

I [Redegørelsen for revision af råstofplan 2016](#) beskrives Region Hovedstadens forslag om at revidere en retningslinje samt tilføje to nye.

Ændring af retningslinje om tilladelser uden for udlagte graveområder

I retningslinje nr. 2 i den gældende råstofplan står der om indvinding uden for graveområder: "Ansøgning om råstofindvinding udenfor de udpegede graveområder kan normalt ikke imødekommes. En eventuel tilladelse til råstofindvinding uden for et graveområde kan kun meddeles efter forelæggelse for regionsrådet til behandling. Der kan dog i særlige tilfælde meddeles indvindingstilladelse, hvis der søges om indvinding af et værdifuldt råstof og/eller kortvarig indvinding på mindre arealer f.eks. i forbindelse med statens vejprojekter."

Denne formulering af retningslinje nr. 2 er en direkte videreførsel fra Råstofplan 2012, hvor det var kommunerne, der meddelte tilladelser til råstofindvinding. På det tidspunkt var det derfor et krav, at indvinding udenfor graveområderne skulle godkendes af regionsrådet som myndighed på råstofplanen. I dag har regionerne overtaget hele myndighedsområdet, og det kan derfor være formålstjenligt at foretage en vurdering af, om der skal være en bagatelgrænse for hvilke ansøgninger, der skal forelægges regionsrådet ved ansøgning udenfor et graveområde.

Regionen har konstateret, at visse af de ældste udlæg til graveområder har nogle uhensigtsmæssige afgrænsninger. Det drejer sig f.eks. om arealer, hvor afgrænsningen ikke følger skel, uden at der er en åbenlys grund til det. Der er således en hel del mindre arealer, som ville blive en del af et graveområde, hvis det blev udlagt i dag.

Der er endvidere eksempler på ønsker om indvindingstilladelser, der dækker hele matrikler, som ligger i umiddelbar forlængelse af eksisterende råstofgrave men uden for det udlagte graveområde.

Ny retningslinje om rækkefølgeplanlægning

Region Sjælland har i sin Råstofplan 2016 formuleret tre retningslinjer om rækkefølgeplanlægning. Formålet med retningslinjerne er at koncentrere indvindingen på færrest mulige åbne grave og fremme færdiggravning og efterbehandling, så færrest muligt oplever langvarige gener af indvindingen. En hurtigere færdiggravning af et graveområde vil medvirke til at afværge længerevarende gener for naboer og give borgerne større vished for hvornår, der skal graves og hvor. Region Sjælland bemærker yderligere, at det kan være hensigtsmæssigt med en hurtigere indvinding af hensyn til kommunal planlægning af eksempelvis byudvikling.

Region Sjællands Råstofplan 2016 er blevet påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet bl.a. for disse retningslinjer.

Region Hovedstaden afventer Miljø- og Fødevareklagenævnet afgørelse i sagen, men såfremt klagenævnet giver Region Sjælland medhold, vil Region Hovedstaden overveje at fastlægge lignende retningslinjer for rækkefølgeplanlægning i Råstofplan 2020.

Ny retningslinje om at bestemte forekomster reserveres til bestemte formål

I Region Hovedstaden er der underskud af råstoffer generelt, og mange forekomster er finkornede/sandede. Nogle anvendelser kræver materialer af en bestemt standard, og i sådanne tilfælde er det oftest de grove kvaliteter, der efterspørges.

På Sjælland kan man se enden på forekomster af de grove højkvalitetsmaterialer. Region Hovedstaden finder det derfor nødvendigt at sikre, at disse grove materialer kun anvendes til formål, hvor det er påkrævet. I dag er der ikke noget til hinder for, at man benytter de grove materialer til formål, hvor de mere finkornede er tilstrækkeligt. Region Hovedstaden vil gerne vedtage en retningslinje, som skal sikre, at højkvalitetsmaterialerne reserveres til de formål, hvor det er påkrævede, så forekomsten af dem kan strækkes længst muligt.

Øvrige forslag til retningslinjer

Region Hovedstaden modtager gerne forslag til andre nye retningslinjer eller ændringer af eksisterende.

Grundvand

Hovedspørgsmål til grundvand er:

- Hvilke forhold skal belyses i en ansøgning om erhvervmæssig råstofindvinding for, at indvinding under grundvand kan tillades uden bekymring for grundvandskvaliteten?

Regionens bemærkninger til emnet

Regionen ønsker at opnå en fælles forståelse af grundvandshensyn med de kommunale myndigheder, forsyningsselskaber og andre interessenter. Regionen vil derfor gerne modtage forslag til, hvilke forhold, der skal belyses i forbindelse med behandling af en ansøgning om råstofindvinding under grundvand.

Region Hovedstaden ser gerne, at råstofressourcerne i udlagte graveområder udnyttes til fulde, herunder også råstoffer, som hentes under grundvandsspejl. Regionen vægter hensynet til grundvand højt, når der udarbejdes råstofindvindingstilladelser. Regionen møder dog ofte bekymring omkring mulige konsekvenser for grundvandskvaliteten ved indvinding under grundvandsspejl. I Råstofplan 2016 er grundvand og beskyttelse af grundvandet i forbindelse med råstofindvinding derfor et fokusområde (Fokusområdet kan læses [her](#)).

Indvinding af råstoffer kan påvirke grundvandskvaliteten og grundvandskvantiteten. Påvirkningerne er ikke nødvendigvis ensidigt negative. Arealer, der inddrages til råstofindvinding, er i Region Hovedstaden typisk landbrugsarealer. Ved intensivt landbrug anvendes der generelt pesticider, herbicider og gødning, som alle kan påvirke grundvandskvaliteten.

Tilførsel af pesticider, herbicider og gødning vil ophøre permanent, når et areal inddrages til råstofindvinding. Det er derfor vigtigt, at se på den samlede påvirkning før, under og efter råstofindvinding for at vurdere de grundvandsrisici, der måtte være forbundet med råstofindvinding under grundvandsspejl. Omfanget og typen af grundvandsrisiko ved råstofindvinding er forskellig alt efter, om der indvindes sand og grus over eller under grundvandsspejlet. Risikoen vil også afhænge af, hvordan arealet efterbehandles og af den fremtidige anvendelse.

Når der bortgraves råstoffer under grundvandsspejl bliver grus og sand erstattet af et tilsvarende volumen grundvand, og der opstår således en grusgravssø. Beregninger indikerer, at der vil ske en midlertidig sænkning af grundvandsspejlet i gravningens første fase, men at sænkningen af vandspejlet ikke øges med tiden. Det midlertidige fald i grundvandsspejlet ved en grusgravssø vil typisk være i størrelsesorden 5 – 15 cm. Endvidere viser beregninger, at faldet i vandspejlet bliver mindre jo større afstanden til grusgravssøen er. Grundvandssænkningen vurderes ikke at være væsentlig i forhold til det omgivende miljø.

Når grundvandet blotlægges i en sø, tilføres der atmosfærisk ilt til både grundvandet og de omkringliggende jordlag. Iltten vil påvirke den kemiske sammensætning af grundvandet og

af jorden og gruset omkring grusgravssøen. Iltning kan være et problem, hvis jordlagene indeholder organisk materiale eller mineralet pyrit, da der så kan udfældes okker i søen.

Region Hovedstaden har i samarbejde med andre regioner gennemført undersøgelser i udvalgte grusgravssøer af påvirkningen af grundvandet som følge af af råstofindvinding under grundvandspejlet. Ifølge disse undersøgelser synes påvirkningen af grundvandet at være lille og ikke af regional betydning ([link til projektrapport om indvinding under grundvand](#)).

Råstofindvinding under grundvandspejlet kan udføres uden eller med ganske små kvalitative påvirkninger af grundvandskvaliteten, såfremt man overholder enkle forholdsregler både under og efter råstofindvinding.

En del af det beskyttende dæklag over grundvandsmagasinet bliver fjernet i forbindelse med råstofindvinding. I Region Hovedstaden er det f. eks. en forudsætning for at opnå tilladelse, at brændstof opbevares og håndteres således, at risikoen for forurening ved spild er minimal. En anden forudsætning er, at arealet efterfølgende overgår til en arealanvendelse, der ikke indebærer risiko for forurening af grundvandsressourcen.

Når regionen udpeger nye graveområder undgår områder, der er udlagt som boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), da disse områder vurderes at være ekstra sårbare overfor en eventuel forurening. BNBO indgår også i vurderingen af nye råstofindvindingstilladelser i eksisterende graveområder, når risikoen for grundvandet skal vurderes.

Samspil med andre arealinteresser

Hovedspørgsmål til samspil med andre arealinteresser

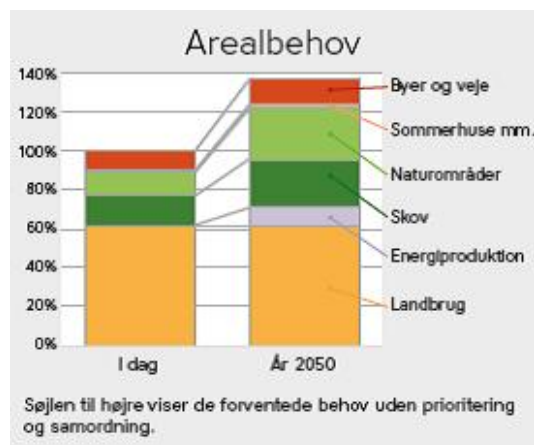
- Hvordan kan råstofindvinding spille sammen med en efterfølgende arealanvendelse til byudvikling? Hvordan kan det lykkes, og hvilke hensyn skal der tages f.eks. i forhold til beskyttelse af grundvandet?
- Hvordan kan råstofindvinding spille sammen med en efterfølgende arealanvendelse til skovrejsning? Kunne man tænke sig et kommuneplantema, der hedder skovrejsning efter råstofindvinding?
- Hvordan kan råstofindvinding spille sammen med en efterfølgende arealanvendelse til natur/rekreative arealer? - skal der f.eks. laves lokalplaner til sikring af offentlighedens adgang til arealerne, hvis de skal have rekreativ betydning?

Regionens bemærkninger til emnet

I Teknologirådets rapport "Prioritering af Danmarks areal i fremtiden", der blev udgivet i april 2017, kan man læse, at:

"Hele Danmarks areal er i brug. Men mange flere behov trænger sig på. Der skal prioriteres. Vi kan ikke blive ved med at lade som om, landet er større end det er".

I rapporten er der lavet en fremskrivning af arealbehovet i 2050 til forskellige arealanvendelser under forudsætning af, at der ikke ændres i den igangværende udvikling eller i prioriteringerne. Resultatet kan ses af nedenstående figur.

Kilde: Prioritering af Danmarks areal i fremtiden

(Fonden Teknologirådet, april 2017)

Som det fremgår ville det kræve en forøgelse af Danmarks areal på 30-40 %, hvilket jo ikke vil ske. Undersøgelsen er landsdækkende, og hvis man zoomer ind på regionalt niveau, er der ikke tvivl om, at situationen i Region Hovedstaden er endnu mere presset end det

landsdækkende billede viser. Region Hovedstaden er en lille og meget tætbebygget region, og der er rift om pladsen.

I Råstofplan 2016 har Region Hovedstaden vedtaget fokusområdet "Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling". Fokusområdets fulde beskrivelse kan læses [her](#)). Af miljøvurderingen af Råstofplan 2016 fremgår det, at Region Hovedstaden vil arbejde for nye løsninger løsninger, som skaber mere samspil mellem forskellige arealinteresser, som umiddelbart lader til at udelukke hinanden. Råstofindvinding er en midlertidig arealreservation, og når råstofferne er gravet, bliver der plads til andre anvendelser. Regionen ønsker at undersøge, om færdiggravede råstofgrave kan benyttes til andet og mere end de bliver i dag.

Byudvikling, skovrejsning og natur efter råstofindvinding

Som udgangspunkt vil vi fokusere på tre emner: byudvikling, skovrejsning og etablering af nye naturområder/rekreative arealer. Regionen vurderer at, der indenfor disse områder er et umiddelbart potentiale for planlægningsmæssige gevinster ved sammentænkning af forskellige arealanvendelser efter endt råstofindvinding, Der er samtidig tale om tiltag, der vil sikre en højere grad af ressourceeffektivitet, og at råstofgrave efter endt råstofindvinding udvikles til at få ny samfundsmæssig værdi.

Genanvendelse og cirkulær økonomi

Hovedspørgsmål til genanvendelse og cirkulær økonomi

- Er der planlægningsmæssige tiltag eller muligheder for samarbejde mellem interessenter og myndigheder, der kan understøtte en højere grad af genanvendelse af de sekundære råstoffer?
- Hvordan begrænses mængden af overskudsjord i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder?
- Hvordan kan overskudsjord benyttes i stedet for primære råstoffer?

Regionens bemærkninger til emnet

Primære råstoffer er en begrænset og ikke fornybar ressource. Derfor er det vigtigt at undersøge de muligheder, der er for at anvende sekundære råstoffer, dvs. materialer der findes i eksempelvis byggeaffald. Også hidtil uudnyttede ressourcer som overskudsjord i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter kan faktisk oparbejdes og benyttes. Her er både en samfundsmæssig gevinst og en økonomisk gevinst for den enkelte virksomhed.

I Råstofplan 2016 har Region Hovedstaden vedtaget fokusområdet "Genanvendelse og cirkulær økonomi" (fokusområdet kan læses [her](#)). Af miljøvurderingen af Råstofplan 2016 fremgår det på hvilken måde regionen kan bidrage til, at der sker en større udnyttelse af sekundære råstoffer, og hvordan der kommer fokus på en bedre udnyttelse af overskudsjord. Regionens handlemuligheder er primært i form af støtte til udvikling og afprøvning af ideer og teknologier.

Regionen har endvidere mulighed for at påvirke udviklingen i regi af en national råstofstrategi, hvor der kan formuleres tiltag og nye retningslinjer, der kan understøtte en udmøntning af råstoflovens formål.

Råstoflovens formål er bl.a. at sikre, at råstofferne anvendes i forhold til deres kvalitet. Hermed forstås, at materialer af høj kvalitet ikke anvendes i til formål, hvor en lavere kvalitet er tilstrækkeligt. Endvidere er det en del af lovens formål at sikre, at primære råstoffer som f.eks. sand og grus så vidt muligt erstattes af genanvendelsesprodukter.

Råstofloven rummer ydermere mulighed for, at der kan fastsættes regler for mængde og kvalitet af råstoffer, som må anvendes ved udførelsen af bygge- og anlægsarbejder, herunder også anvendelse af erstatningsprodukter. Disse bestemmelser i loven er endnu ikke udnyttet.

National råstofstrategi

Hovedspørgsmål til national strategi

- Hvilke fordele kan I se i, at der udarbejdes en national råstofstrategi?
- Er der andre elementer, der i regi af en national råstofstrategi kan inddrages til løsning af de problematikker, som er skitseret i debatoplægget?

Regionens bemærkninger til emnet

Regionerne samarbejder om, at der skal udarbejdes en national råstofstrategi. På nuværende tidspunkt ses der ikke tilstrækkeligt på råstofressourcerne på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomsterne eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

I den nationale strategi skal råstofressourcerne i havet og på land indgå i et samlet nationalt råstofregnskab, og der skal foretages en samlet miljøvurdering for den miljømæssigt mest forsvarlige udnyttelse af de samlede ressourcer.

I dag er råstoffer som udgangspunkt for billige ift. de samfundsmæssige omkostninger, og vi som samfund er ikke tilstrækkelig bevidste om at anvende passende kvalitet til rette formål. I strategien bør der derfor indtænkes incitamentsstrukturer, der sikrer den bedst mulige udnyttelse af de forskellige råstofkvaliteter, så vi strækker de bedste kvaliteter af ressourcerne længst muligt.

Råstoffer er en ikke fornybar ressource, og der er en begrænset mængde tilbage. Ifølge bæredygtighedsprincippet bør ressourcer anvendes uden at forringe livsvilkårene for kommende generationer, hvorfor råstoffer kun bør indvindes i det omfang, det er nødvendigt for at sikre en ønskelig samfundsudvikling og i det omfang, at der ud fra en samlet betragtning ikke findes egnede og eventuelt fornybare erstatningsprodukter. Der skal derfor i råstofstrategien være fokus på cirkulær økonomi og genanvendelse af både sekundære råstoffer og andre affaldsmaterialer, så som overskudsjord.